

*Stichting
Zaans Schoon*

*Verlag
over de jaren
1995-1999*

Bestuurssamenstelling tot oktober 1999

Drs D. van Leeuwen (1963) Voorzitter	Westzaan
P. Brandt (1963) Vice-voorzitter	Wilrijk-Antwerpen
Mr H. Pielkenrood (1979 - 1998) Secretaris	Zaandam
Drs D.H. Hueting (1985) Penningmeester	Heiloo
Ir J.P. Bloem (1980)	Zaandijk
Mevr. E. Jacobson (1994 - 1996) 2e Secretaris van medio 1995 - medio 1996	Amsterdam
S. Honig (1997)	Doesburg
S. de Jong (1968)	Zaandam
Jb. Schipper (1946)	Amsterdam
Ir W.J. Stuurman (1979)	Amsterdam
Mevr. Drs C. Rogge (1989)	Amstelveen
Drs G.J. Onrust (1992 - 1995)	Zaandam
Ir W. Wester (1996)	Zaandam

Administratie

Mevr. W.C. Hilarius-Kamerling	Jisp
-------------------------------	------

Voorwoord

Traditiegetrouw heeft Stichting Zaan's Schoon de verslagen over de jaren 1995 - 1999 als een meerjaren rapportage uitgevoerd.

De laatste vijf jaren van de 20ste eeuw werden voor de monumentenzorg in de Zaanstreek gekenmerkt door twee opvallende veranderingen. De eerste verandering is die in de houding van de gemeentelijke overheid ten opzichte van cultuurbehoud in het algemeen en monumentenbehoud in het bijzonder. De zeer snelle realisatie van de cultuurhistorische waardenkaart (CHW) van de Zaanstreek is hiervan een voorbeeld.

Wanneer deze houding zich doorzet zou het denkbaar zijn dat juridische procedures, zoals wij die hebben gevoerd tegen de nieuwbouw van het Zaan's Museum in de toekomst niet meer gevoerd behoeven te worden.

Een tweede verandering betreft de constatering door onze stichting, dat de belangstelling voor de karakteristieke Zaanse houtcultuur groeiende is. Dit houdt ook in dat de aandacht en de inzet voor het behoud van het Zaanse erfgoed in een bredere kring gedragen wordt. Deze verheugende ontwikkeling had als gevolg, dat vele taken, die in het verleden alleen door Zaan's Schoon behartigd werden nu ook buiten onze stichting opgepakt werden.

Het stichtingsbestuur heeft zich daarom in de loop van de laatste jaren beraden of het niet raadzaam zou zijn de taken van de stichting in te bedden in een veel grotere organisatie, zoals die van een vereniging.

In 1998 zijn daartoe enkele zeer constructieve gesprekken gevoerd met het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis, die eind 1999 hebben geleid tot de integratie van Stichting Zaan's Schoon in de genoemde vereniging. Het voltallige bestuur van Zaan's Schoon is daartoe in oktober 1999 afgetreden, opdat het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis tevens het bestuur van Zaan's Schoon zou kunnen vormen.

Met deze beslissingen hebben beide besturen de status aparte van Zaan's Schoon opgeheven en het mogelijk gemaakt om vanuit een veel bredere bedding de activiteiten van de stichting in de 21ste eeuw door te zetten en uit te breiden.

D. van Leeuwen.

1. Bestuur en administratie

De stichting staat stil bij het overlijden in december 1999 van de heer Gerrit Husslage, architect. De heer Husslage heeft jarenlang deel uitgemaakt van de Werkgroep Planologie van de stichting en heeft met zijn deskundige inbreng een belangrijke bijdrage geleverd aan de adviezen van de werkgroep. Van de hand van de heer J. Schipper is een in memoriam verschenen in Anno 1961 no. 153 van april 2000. De stichting is de heer Husslage veel dank verschuldigd.

Het bestuur van de stichting kwam in 1995 7x, in 1996 7x, in 1997 8x en in 1998 7x bijeen.

In de verslagperiode zijn 3 bestuursleden te weten G.J. Onrust, mevr. E. Jacobson en H. Pielkenrood afgetreden.

De heer Onrust is in 1995 afgetreden in verband met vertrek naar het buitenland.

Gedurende de periode dat de heer Onrust deel heeft uitgemaakt van het bestuur heeft hij zich met name bezig gehouden met de public relations van de stichting. Dit heeft hij met kennis van zaken gedaan. Wij zagen hem dan ook node vertrekken.

Mevrouw Jacobson heeft het bestuur in 1996 verlaten. Gedurende korte tijd heeft zij de functie van 2e secretaris vervuld.

De heer Pielkenrood heeft ruim 19 jaar deel uitgemaakt van het bestuur, waarvan 17 jaar als secretaris. In die periode zijn door de stichting vele administratiefrechtelijke procedures gevoerd waarbij de juridische kennis van zaken van de secretaris regelmatig van pas kwam.

De heer ir. W. Wester, bestuurslid van de Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis, is in 1996 toegetreden tot het bestuur van Stichting Zaan's Schoon. Hiermede zijn de banden tussen de vereniging en de stichting verder aangehaald. De heer Wester heeft namens beide genoemde instellingen zitting in de Monumentencommissie van Zaanstad. De heer Wester is architect te Zaandam.

In 1997 trad de heer S. Honig toe tot het bestuur van de stichting. Zijn encyclopedische kennis op het gebied van de Zaanstreek is vermaard. De stichting prijst zich dan ook gelukkig met de komst van de heer Honig. In het

dagelijks leven is de heer Honig verbonden aan het Openlucht Museum te Arnhem.

De voorzitter mocht in 1995 de Ton Kootprijs in ontvangst nemen. Deze prijs wordt toegekend aan personen die zich binnen de Bond Heemschut verdienstelijk hebben gemaakt.

Ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag werd de heer Schipper benoemd tot ereburger van Zaanstad, en mocht hij van de Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis de Ads. Boumanprijs in ontvangst nemen.

Hoogstraat 7, Koog aan de Zaan

2. Gebouwen

J.J. Allanstraat 271-273, Westzaan

Het betreft hier een historisch en beeldbepalend pand dat aangemerkt kan worden als een typisch voorbeeld van de Zaanse houtbouw. Het pand dateert uit de 2e helft van de 18e eeuw en is nadien verbouwd. De stichting heeft in 1994 aan de gemeente verzocht om het pand op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Het verzoek om plaatsing op deze lijst is niet gehonoreerd. Met de gemeente Zaanstad en de eigenaar van het pand zijn echter afspraken gemaakt inhoudend dat alle onderdelen van het pand die niet verrot waren, bij de reconstructie hergebruikt zouden worden.

Hoogstraat 7, Koog a/d Zaan

Het betreft hier een villa met koetshuis ten aanzien waarvan door de stichting om plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst is verzocht. Dit verzoek werd in 1995 gehonoreerd.

De villa dateert uit 1903 en heeft art-deco motieven. Het koetshuis is van later datum. Beide panden zijn wit gepleisterd en op identieke wijze gedecoreerd. Het exterieur is vrijwel volledig nog in originele staat. Dit laatste geldt ook voor de interieurs, waarbij in de woning vooral de gedecoreerde plafonds opvallen. Woning met koetshuis zijn een fraai, laat voorbeeld van een stadsvilla langs de Zandijk.

Kogerpark/Parkzicht, Koog a/d Zaan

In 1994 werd door de gemeente Zaanstad bekend gemaakt dat het bejaardenhuis Parkzicht op korte termijn gesloten en afgebroken zou worden en vervangen door een complex seniorenwoningen.

Bij de bouw van het bejaardenhuis Parkzicht in de jaren 60 van de 20e eeuw is er naar de mening van de stichting een zorgvuldige inpassing in de bebouwing langs de Hoogstraat bereikt, door een bebouwing die ter plaatse niet hoger was dan 2 lagen en de consequente toepassing van met pannen gedekte kappen. Aan de zijde van het park was een hogere bebouwing geprojecteerd, die gezien vanuit de Hoogstraat door de perspectivische werking niet boven de bebouwing aan de Hoogstraat uitkwam. De stichting

was van menig dat de voorgenomen nieuwbouw door zijn rigide vorm eerder thuis hoorde in een grootstedelijke stadsuitbreiding dan in een historisch gegroeide dorpsbebouwing. Eventuele nieuwbouw zou zich, qua schaal van de bouwblokken, de bouwhoogte, dakhelling en toe te passen bouwmaterialen harmonisch in de omgeving moeten voegen. Tezamen met veel anderen heeft de stichting bezwaar aangetekend tegen de voorgenomen nieuwbouwplannen. Een en ander heeft er slechts toe geleid dat het seniorencomplex één bouwlaag minder hoog is uitgevoerd dan oorspronkelijk in de bedoeling lag. Het dorpsbeeld ter plaatse is naar de mening van Zaans Schoon en vele anderen op onaanvaardbare wijze aangetast.

Pakhuis Amsterdam (Zaanweg 12 Wormerveer) en pakhuis Dissel (Zaanweg 11 Wormerveer)

Het pakhuis Amsterdam dateert uit 1884 en is een voorbeeld van een houten vierbeukig pakhuis met zadeldak en vier bouwlagen. De voorgevel is in baksteen vorm gegeven met neo-rennaissance motieven en siersmeedwerk voor de verankering van de achterliggende houten constructie. Het pakhuis is vrijwel onaangetast en kan beeldbepalend genoemd worden, mede in samenhang met de andere monumentale pakhuizen in de nabije omgeving.

Een van deze andere monumentale pakhuizen betreft het naast gelegen pakhuis Dissel. Laatstgenoemd pakhuis dateert uit het eind van de 18de eeuw en is een voorbeeld van een drie-beukig houten pakhuis met zadeldak en drie bouwlagen. Hoewel dit pakhuis uiterlijk en inwendig verbouwd is zijn de hoofdconstructie en bouwmassa niet erg aangetast.

Ten aanzien van beide pakhuizen heeft de stichting verzocht om plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. De Monumentencommissie van Zaanstad was evenwel de menig toegedaan dat pakhuis Dissel in de loop der eeuwen tengevolge van verbouwing al te veel was aangetast. Om deze reden heeft de Monumentencommissie negatief geadviseerd ten aanzien van plaatsing van laatstgenoemd pakhuis op de gemeentelijke monumentenlijst, welk advies door de gemeente is overgenomen.

Op het verzoek tot plaatsing van pakhuis Amsterdam op de gemeentelijke Monumentenlijst kon pas beslist worden nadat de eigenaar zijn aanvraag om een sloopvergunning zou intrekken. Inmiddels is plaatsing op de gemeentelijk monumentenlijst gerealiseerd.

Voormalig pand Zaanweg 54, Wormerveer

Het betreft hier een stenen herenhuis dat in 1857 gebouwd is in opdracht van Elisabeth Avis, weduwe van Adriaan Laan. Het pand is in 1982 door het

Pakhuis Amsterdam. Zaanweg 12, Wormerveer

Pakhuis Dissel. Zaanweg 11, Wormerveer

Zuiderzeemuseum te Enkhuizen aangekocht. In opdracht van het Zuiderzeemuseum is het pand opgemeten en op tekening gezet waarna het is gedemonteerd en overgebracht naar Enkhuizen. Aldaar is het pand echter niet meer opgebouwd. Omdat het Zuiderzeemuseum niet meer van plan was om het pand nog te herbouwen en te kennen gaf de materialen te willen verkopen c.q. te willen afvoeren heeft stichting Zaan's Schoon zich beijverd voor repatriëring van het pand naar de Zaan. Het Zuiderzeemuseum heeft daaraan zijn medewerking verleend door de materialen met uitzondering van de bakstenen gratis ter beschikking te stellen.

Het pand is inmiddels overgebracht naar de Zaanstreek en aldaar opgeslagen. Gezocht wordt naar een geschikte plaats in de Zaanstreek om het pand in zijn oude luister te kunnen herstellen.

Ondanks intensieve pogingen - mede via persacties - door de stichting en de restauratieaannemer SOMASS om het pand te herbouwen, is dit niet gelukt.

De opslag van met name de houten onderdelen van het pand kon tenslotte ook om financiële redenen niet langer gecontinueerd worden. Eind 1999 zijn de hardstenen materialen overgebracht naar het bedrijf SOMASS, terwijl de houten onderdelen afgevoerd zijn in de afvalcontainer.

Zeker achteraf gezien is het te betreuren dat ooit toestemming is gegeven voor afbraak (demontage) van dit karakteristieke midden 19de eeuwse koopmanshuis aan de Zaanweg te Wormerveer.

Lagedijk 276, Zandijk

Het betreft hier een pand dat in oorsprong dateert uit de 18de eeuw. In 1897 is het pand verbouwd en in dat jaar is ook de stenen voorgevel aangebracht. De 18de eeuwse aanbouw is toen, inclusief de smuiger bewaard gebleven. Tezamen met de ernaast gelegen historische pakhuizen kon het pand als beeldbepalend aangemerkt worden.

De eigenares van het pand, een naastgelegen oliefabriek, wilde het historische pand slopen ten behoeven van, op dat moment nog, onduidelijke plannen. Zaan's Schoon alsmede de eigenaar van een van de naastgelegen pakhuizen hebben bezwaar gemaakt tegen de voorgenomen sloop. Omdat het pand echter geen beschermde status bezat, terwijl voorts bij de beoordeling van een sloopaanvraag niet meer gekeken hoeft te worden naar hetgeen in de plaats van het gesloopte pand zal worden gerealiseerd, zijn de bezwaren van de stichting en van de eigenaar van het naastgelegen pakhuis afgewezen.

P. Ghijsenlaan 30, Zaandam

In 1995 heeft de stichting ondersteuning verleend aan een actie van de Vereniging tot Behoud van Monumenten van Bedrijf en Techniek Zaanstreek tot het behoud en de bescherming van het voormalig kantoor van Bruynzeel aan de P. Ghijsenlaan 30 te Zaandam. Het pand is in 1934 gebouwd naar een ontwerp van de architect Jan Wils. Het kantoor kan worden beschouwd als een van de weinige voorbeelden van het Nieuwe Bouwen in de Zaanstreek. Helaas heeft de actie het beoogde effect gemist. Het pand heeft inmiddels moeten plaatsmaken voor nieuwe bebouwing.

Zaanweg 60, Wormerveer

In 1998 heeft de stichting bij de gemeente Zaanstad bepleit om het pand Zaanweg 60 te Wormerveer te beschermen omdat dit pand deel uitmaakt van de karakteristiek 19de eeuwse bebouwing langs de Zaanweg. Naar aanleiding van het verzoek van Zaan Schoon (naderhand ook van Stichting Frans Mars) heeft de gemeente in 2000 besloten om Zaanweg 60 te Wormerveer te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.

Zaanweg 60, Wormerveer

3. Diverse activiteiten en acties

Bomen Kerkbuurt Westzaan

In 1995 is binnen de Westzaanse Gemeenschap commotie ontstaan over het voornemen van de gemeente Zaanstad om een kapvergunning af te geven voor het kappen van acht beeldbepalende bomen in de Kerkbuurt te Westzaan. Door velen - waaronder Zaans Schoon - is hiertegen bezwaar gemaakt. Daarop heeft de gemeente Zaanstad besloten om de kapvergunning in te trekken.

Zaans museum/Zaanse Schans

De stichting heeft bezwaar gemaakt tegen de bouw van het Zaans Museum nabij de Zaanse Schans. De stichting was van mening dat door het bouwplan de openheid van de Kalverpolder op onherkenbare wijze zou worden aangetast.

Zaans Schoon heeft zich destijds ingezet voor het behoud van de Kalverpolder als natuurgebied. Zonder een oordeel uit te spreken over het ontwerp van het gebouw was de stichting van mening dat het plan qua vormgeving niet passend zou zijn bij de historische bebouwing van de Zaanse Schans. Tezamen met de vereniging de Zaansche Molen en de vereniging Vrienden van het Zaanse Huis heeft Zaans Schoon met bijstand van een advocaat de nodige juridische acties ondernomen tegen de komst van het museum, maar dit zonder succes.

Toen de bouw van het museum eenmaal was gestart heeft de stichting zich uit de procedures teruggetrokken.

Kunstwerk Vleugels.

Bij uitspraak van 17 maart 1993 van de Raad van State zijn de bezwaren van Zaans Schoon tegen de plaatsing van het kunstwerk Vleugels onder het viaduct in de Raadhuisstraat te Koog a/d Zaan gehonoreerd en is de bouwvergunning die de gemeente Zaanstad zichzelf had verleend vernietigd.

De stichting heeft diverse malen bij de gemeente Zaanstad aangedrongen op uitvoering van de uitspraak van de Raad van State.

De financiën van de gemeente zouden een overplaatsing van het kunstwerk

echter niet toestaan, terwijl ook de kunstenaar bezwaren geuit zou hebben tegen verwijdering van de Vleugels van hun huidige plek. In het voorjaar van 2000 zijn de Vleugels echter alsnog verwijderd en elders opgeslagen.

Hogendijk en omgeving te Zaandam.

In 1995 heeft de stichting de gemeente Zaanstad in een uitgebreid schrijven gewezen op het belang van het behoud van de historische structurering en bebouwing op de Hogendijk en omgeving, zoals het Krimp te Zaandam. Voor een deel was deze structuur en bebouwing nog aanwezig, maar zij komt onder zware druk te staan van nieuwe, voorgenomen ontwikkelingen.

Naar aanleiding van de brief van de stichting hebben enkele gesprekken plaats gevonden met de wethouder van cultuur alsmede enkele ambtenaren van de gemeente Zaanstad. Een en ander heeft, tezamen met de inspanningen die anderen zich terzake getroost hebben, mede geleid tot het behoud c.q. de reconstructie van een drietal Zaanse houten panden aan de Hogendijk in de oude ter plaatse geldende rooilijn, nabij het Zaantheater.

Ophaalbrug Houthavenkade, Zaandam

Reeds in 1994 heeft de stichting bij de gemeente Zaanstad aandacht gevraagd voor de hierboven genoemde ophaalbrug. Tijdens een hoorzitting in januari 1995 is door de stichting andermaal gewezen op het belang van het behoud van de brug, bij voorkeur op de huidige locatie.

Vervolgens heeft Zaans Schoon verzocht om plaatsing van de brug op de gemeentelijke monumentenlijst. De brug is immers van een type dat vroeger in de Zaanstreek veel voorkwam, maar waarvan er zo langzamerhand nog maar weinig over zijn. Naar de mening van de stichting verdient dit brugtype mede daarom bescherming. Eind 1995 heeft de gemeente Zaanstad het verzoek van Zaans Schoon gehonoreerd, zij het dat de brug als zodanig los van de huidige locatie op de gemeentelijke monumentenlijst is geplaatst.

Geluidwerende voorziening langs de A8

Zaans Schoon heeft Rijkswaterstaat om aandacht gevraagd voor de aanblik van de geluidsschermen langs de A8. Zowel langs de weg zelf als van de Westkolkdijk waar deze de weg kruisen. Dit heeft in 1996 geleid tot het verven van de achterkant van de betonnen geluidsschermen boven het viaduct over de Westkolkdijk in verschillende kleuren groen waardoor het grauwe beton aan het oog onttrokken is.

Terrein Verkadefabriek, Provincialeweg, Zaandam

In 1997 heeft Zaans Schoon vernomen dat Koninklijke Verkade te Zaandam haar terrein tussen de Zaan en de Provincialeweg met alle zich daarop bevindende gebouwen aan een projectontwikkelaar heeft aangeboden, waarna het bedrijf een geheel nieuw fabriekscomplex in de Zaandammer polder zou realiseren. Zaans Schoon heeft in dit verband de gemeente Zaanstad gewezen op de grote historische en architectonische waarde van vele op het genoemde terrein staande gebouwen.

De stichting heeft geprobeerd om het behoud van de gebouwen veilig te stellen en heeft voorts opgemerkt dat een binnenstedelijke invulling van het Verkadeterrein qua schaal en karakter dient te passen bij de omringende woonbuurten.

Ophaalbrug Houthavenkade, Zaandam

Sloop pand "Trouw aan Verbintenissen" Nicolaasstraat 1, Zaandam

In verband met de bouw van het Zaantheater te Zaandam was het noodzakelijk om de voormalige sociëteit "Trouw aan Verbintenissen" aan de Nicolaasstraat 1 te slopen. Dit pand kon als "beeldbepalend" aangemerkt worden, en bevatte vele fraaie elementen. De stichting heeft er bij de gemeente en de architecten van het Zaantheater op aangedrongen om enkele elementen, zoals een gevelsteen en gebrandschilderde ramen, te behouden en toe te passen in de nieuwbouw. Er is voor gekozen om de voormalige ingang van het gesloopte pand te behouden. In 2000 heeft deze een plaats gekregen tegen de noordmuur van het theater, ter hoogte van de plaats waar de ingang van de voormalige sociëteit heeft gezeten.

4. Samenwerking en contacten.

Stichting De Zaanse Schans

In de loop van 1997 werd Zaan's Schoon mede betrokken in de bestuurlijke problematiek van de Zaanse Schans, nadat het bestuur van Stichting De Zaanse Schans, na ernstige problemen met de ondernemers, voltallig was afgetreden. Er werd een interimbestuur gevormd uit het politieke en ambtelijke kader van de gemeente Zaanstad. Mede op grond van externe adviezen ontstond de gedachte om een nieuw bestuur samen te stellen uit de verschillende belangengroepen op de Zaanse Schans, zoals ondernemers, bewoners, Zaan's Museum, Vereniging de Zaanse Molen etc. De nieuwe burgemeester de heer dr. R. Vreeman en de voorzitter van het Zaan's Museum de heer drs. C.A. Woudt, namen de taak op zich deze nieuwe bestuurlijke structuur uit te werken en te implementeren. Onze stichting, die geen bestuurlijke zetel meer had in het oude bestuur, maar tezamen met anderen een Commissie van Advies vormde, kwam in de nieuwe bestuursstructuur niet voor, omdat het begrip 'belanghebbend' kennelijk economisch en niet ideologisch werd opgevat. Onze stichting heeft samen met de andere leden van de Commissie van Advies bezwaar tegen de nieuwe structuur kenbaar gemaakt, met als hoofdargument, dat een bestuur samengesteld uit partijen met dergelijke grote belangentegenstellingen nooit een afgewogen beleid zal kunnen voeren.

Het structureringsproces is - zoals voorzien - niet vlot verlopen. Eind 1999 was nog geen einddatum in zicht voor een nieuw aan te stellen bestuur, hetgeen ook betekende dat Zaan's Schoon in de verslagperiode geen bestuurlijke of adviserende rol in het bestuur van de Zaanse Schans heeft gehad.

Monumentencommissie van Zaanstad

De Monumentencommissie van Zaanstad is ingesteld ter gelegenheid van de invoering van de gemeentelijke Monumentenverordening.

Namens Stichting Zaan's Schoon en de Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis heeft het bestuurslid de heer Wester zitting in de commissie.

De Monumentencommissie beoordeelt de panden die voorgedragen zijn om op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst te worden aan de hand van een puntensysteem.

Vereniging Vrienden van het Zaanse Huis.

Door deze vereniging is een meldpunt ingesteld waar bedreigingen van waardevolle historische panden en dito buurten in de Zaanstreek gemeld kunnen worden. Waar mogelijk probeert de vereniging de bedreiging af te wenden. Zij werkt daarbij regelmatig samen met Zaanse Schoon.

Werkgroep/commissie Cultureel- en Industrieel Erfgoed.

Medio 1997 is de gemeente Zaanstad gestart met een project waarbij organisaties op het terrein van cultuur en monumentenbehoud werden uitgenodigd te participeren in een aantal door henzelf als prioriteit gestelde activiteiten, die vervolgens door de gemeente gefaciliteerd en begeleid zouden worden. Verheugend en ook wel verrassend hierbij was het duidelijk - ook politiek - uitgesproken inzicht in de betekenis van de monumentensector, niet in het minst vanwege het belang hiervan voor het opkomend cultuurtoerisme.

Voor Zaanse Schoon is de deelname aan verschillende werkgroepen vooral uitgemond in de gezamenlijke arbeid om een cultuurhistorische waardenkaart samen te stellen. Een dergelijke kaart, die vooruit loopt op de planning van de Provincie Noord-Holland om de gehele provincie in kaart te brengen, is vooral van belang als signaal voor de andere betrokken gemeentelijke diensten om zorgvuldig om te gaan met de op de kaart beschreven waarden. De werkgroep heeft de conceptkaart medio 1999 aangeboden aan het bestuur van de gemeente Zaanstad. Tevens is een exemplaar aan de Provincie Noord-Holland overhandigd.

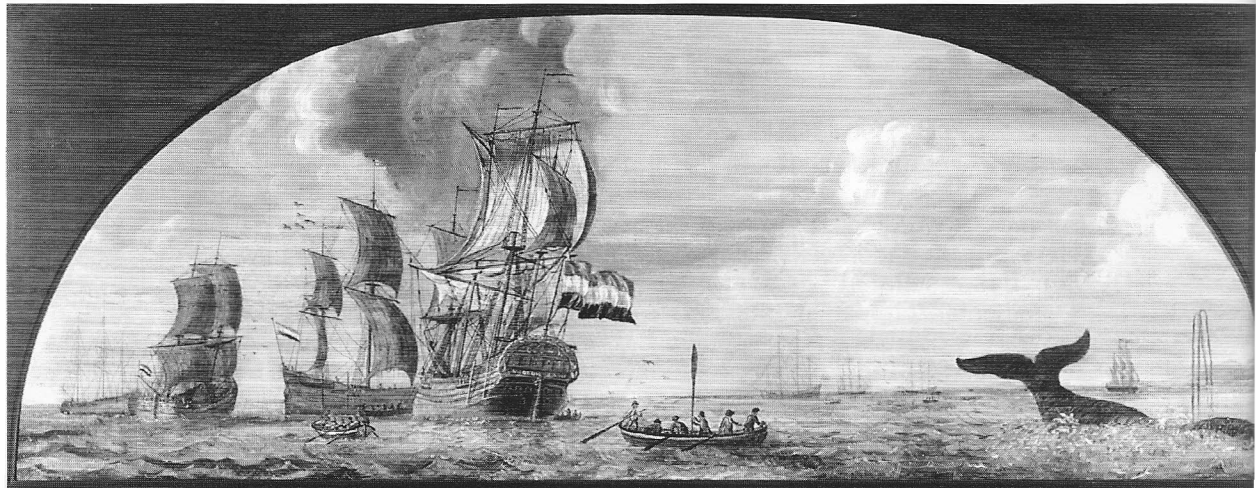
Tenslotte werden contacten onderhouden met Stichting Pal tegen Verval, Stichting Frans Mars, Vereniging tot Instandhouding en Uitbreiding der Zaanlandse Oudheidkundige Verzameling "Jacob Honig Janszoon Junior", Vereniging De Zaanse Molen, Stichting Nationaal Contact Monumenten en de Bond Heemschut

5. Documentatie-project van de stichting Zaans Schoon.

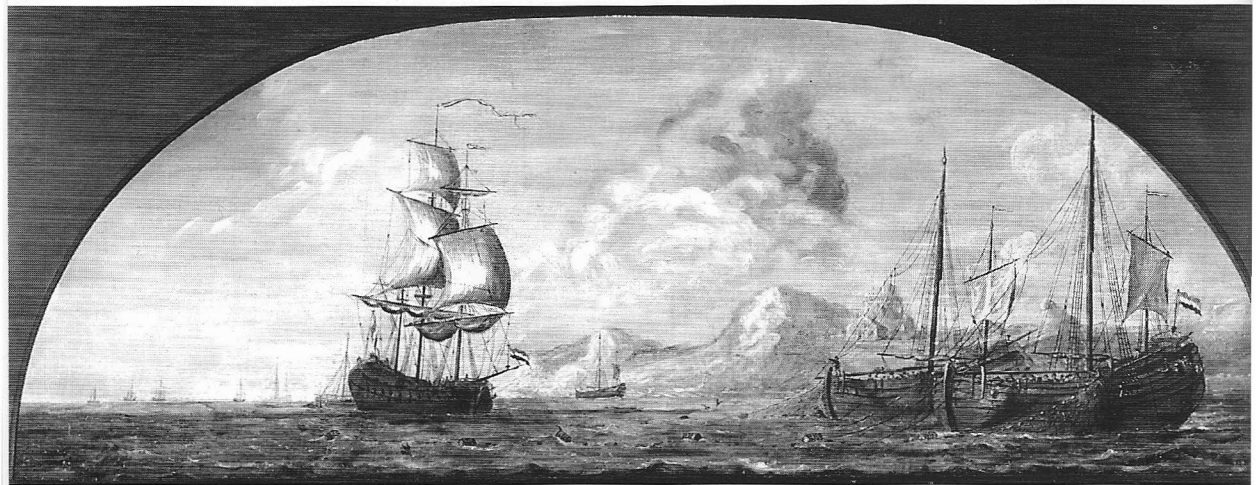
Het project wordt verzorgd door de heer S. de Jong. Ten behoeve van het uitvoeren van onderzoeken aan bouwwerken, voor het noteren en bewaren van de resultaten daarvan, bestaat bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg een in 1986 ontwikkeld systematisch overzicht. Op basis van deze Decimale Bouwaspecten Classificatie is sinds 1988 door Zaans Schoon een belangwekkende fotodocumentatie opgezet van Zaanse bouwwerken.

Thans bevat deze verzameling circa 1500 foto's op kaarten. De op de foto's voorkomende onderdelen van gebouwen c.a. zijn volgens het bovengenoemde systeem benoemd en gecodeerd vastgelegd. Daardoor is het mogelijk van elk gebouwonderdeel een serie foto's te raadplegen. Oorspronkelijk was de fotodocumentatie anders van opzet (foto's 1 t/m 675). Deze eerste opzet met eveneens een decimale indeling, is geheel "omgebouwd" in het nieuwe systeem.

Naast de fotodocumentatie is een geschreven en getekende verzameling van gegevens aangelegd. Deze is in het eerder genoemde oude systeem gehandhaafd. Ze omvat thans negen ordners en circa veertig mappen met kaarten, bouwtekeningen, detailtekeningen, een alfabetische lijst van trefwoorden (het "Bouwkundig Alfabet" is er uit gegroeid), opmetingen en beschrijvingen zowel van de Zaadorden en hun straten en paden, als van de bebouwingen. Er zijn aparte ordners waarin wetenswaardigheden over specifieke gebouwen als kerken, raadhuisen, boerderijen, woonhuizen, werkplaatsen, etc.

"De walvisvangst: (boven) en "De Kabeljauwvangst" (onder)
beide afkomstig uit het pand Noorderhoofdstraat 26, Krommenie.

6. Roerende Zaken.

De stichting is eigenaar van enkele roerende zaken, en wel de navolgende.

Een beschilderd gecontoureerd houten bord, waarop een rijm over de verplaatsing van het voormalig weeshuis van Westzaan naar de Zaanse Schans. Het rijm werd destijds opgesteld door het toenmalige bestuurslid van de stichting wijlen de heer J.W.A. Honig. Dit bord is in bruikleen bij Restaurant d'Hoop op de Swarte Walvis, gevestigd in genoemd voormalig weeshuis.

Een tweetal schilderijen, voorstellende respectievelijk "De Walvisvangst" en "De Kabeljauwvangst", die beide afkomstig zijn uit het pand Noorderhoofdstraat 26 Krommenie en door Zaans Schoon gekocht van de toenmalige eigenaar van het pand, de heer van Ieperen. In 1965 waren deze schilderijen los aanwezig in zijn pand en hoogstwaarschijnlijk afkomstig uit een gang met een getoogd plafond, waar ze aangebracht waren tegen de eindwanden. De schilderijen zijn destijds door de fa. W. van Poelgeest te Amsterdam gedoubleerd op een rechthoekig doek en ingelijst. Beide schilderijen behoren tot het historisch erfgoed van de Zaanstreek. De schilderijen zijn in bruikleen bij Restaurant d'Hoop op de Swarte Walvis.

Een eiken linnenpers, die tevens eikenhout geschilderd is en afkomstig uit het Weeshuis te Westzaan. Ook deze linnenpers behoort tot het Zaanse erfgoed. De linnenpers is in bruikleen bij het Zaans Museum.

Een antieke mahoniehouten tafel met vier uittrekbladen welke momenteel in bruikleen is bij het Honig Breethuis te Zaandijk.

Colofon

Dit verslag is een uitgave van Stichting Zaans Schoon en samengesteld door mr H. Pielkenrood.

Typewerk: mevrouw W.C. Hilarius - Kamerling.

Verantwoording afbeeldingen: afkomstig uit de verzameling fotodocumentatie van Stichting Zaans Schoon.

Omslag: 'De Voorzaan'. Jan Bulthuis, 1794.

Foto's: Dirk Brand

Productie: Heijnis & Schipper Drukkerij B.V. Zaandijk

Afwerking: Binderij Vlaar B.V. Zaandam

Zaandijk, maart 2001